

# Gamle-Eriks beste triks

Hva djevelen har å gjøre på DT-BBs politiske side, kan man spørre om. Spørsmålet ble også stilt da det britiske tidsskriftet «The Economist» bragte en artikkel om «Old Nick» (Gamle-Eriks engelske navn). Ikke et vanlig tema i et tidsskrift kjent og aktet for sine nøkterne politiske og økonomiske rapporter.

«The Economist» tok utgangspunkt i en gallup. Statistikken sa at troen på Old Nick var steget med flere prosent. Dertil kom en stor prosent av de som var halvt overbevist om at han var i live. Samtidig hadde antallet på de som trodde på en god Gud, skrumpet.

«Ingen umulighet at troen på en virkelig djevel en dag vil toppe gallupen. Ideen om en objektiv eksisterende ondskapens makt ser ut til å vinne terreng.» skriver The Economist.

Tilliten til den «opplyste tidsalder» har hanglet seg inn i den siste fjerdedelen av det 20. århundre. Men senere generasjoner har vanskeligheter med å holde på optimismen. Det betyr ikke at de tror på en håret, hateful figur med hale-horn-og-hov som hinker rundt i helvetes haller. Men man har en voksende mistanke om at det finnes fiendtlige krefter i en verden som mange trodde var fri for både djevler og Gud.

Ludvig Holberg sa det slik: «Det er det samme om Fanden er til eller ikke, men tenk på hva han representerer.»

Jean-Paul Sartre mente: «Helvete - det er andre mennesker.» Marxisten Sartre trodde nok også at djevelen var parkert i en bestemt klas-

se. Derfor kunne han vanskelig forklare at de utbyttede ble utbyttere etter en omveltning.

Pol Pot bodde og studerte i det «opplyste» Europa i et miljø preget av Sartre, og fant ut at ondskapens kilde lå hos akademikerne. Han reiste tilbake til Kambodsja og slo ihjel alle leger, advokater og lærere, pluss en million andre for sikkerhets skyld.

Hitler ville skape et rike ved å utrydde en rase.

Stalin bygde sitt «Paradis» ved å drepe alle storbønder. I dag marsjerer iranere i sitt hjemlands gater og skriker at djevelen bor i USA.

Et helt annet syn på Gamle-Eriks oppholdssted hadde forfatteren og kritikeren T.S. Eliot: «Old Nick er ikke et sted utenfor oss selv, men er til stede i oss alle til alle tider.»

Forfatteren Ronald Fangen engasjerte seg i kampen mellom de skapende og de destruktive kreftene i våre egne hjerter.

Freud lokaliserte et sekularisert helvete i våre sjelers kjelleretasje, hvor vi prøver å lukke og bolte kjelldøren, men ikke kan forhindre at vår synlige livsstil lever på toppen av skjult uhygge.

Dantes «Inferno» og en norsk søndagsskolelærers beskrivelse av helvete blekner i lys av Gitte Serenys rapporter fra Serbia. Hun beskriver på en måte som aldri glemmes at «evnen til ondskap og å skape et helvete på jorden ligger dypt i oss alle» (The Observer).

Etter å ha iaktatt volden i Stockholm, spør en journalist i den nye avisen «Metro»: «Når passerer man grensen mellom å beskytte håpet,

**Tanker  
i tiden**



**Av: Einar  
Engebretsen,  
tegner og  
skribent, Sande**



TEGNING: EINAR ENGBRETTSEN

verne om tiltroen til gudhetens makt, og banalisere ondskapens med påklisset trivsel?»

I april i år serverte Dagbladet en førsteside med gigantsbokstaver VI BLIR MER UÆRLIGE - ...vi stjeler, skulker og sniker.

Aldri har vi spist så meget, aldri visst så meget, aldri var vi så egoist-preget. Den materielle velferdsstruktur er ingen tryllestav som fjerner ondskapens kjerne - uansett

om våre politikere tygger drøv på ordet «solidaritet». Hvorfor blir det slik?

Det er for tidlig å tro at økonomer, politikere, samfunnsforskere og redaktører fra nå av regner med djevelen. Men det kan bety at flere begynner å lure, og spørre seg selv om det finnes krefter langt nede, under de politiske og sosiale overflatestrukturer. Krefter som ikke lar seg fange eller beherske av Internett, budsjetter, lønning,

politisk vitenskap eller menneskelig kløkt alene.

Det er naturlig med et klipp fra Aftenposten 11. mai i år, hvor Knut Bockman skriver: «Når det gjelder det stedet som Haakon Lie og Finn Gustavsen pleier å anmode hverandre om å dra, kan meget tyde på at det ligger oss nærmere, rent geografisk, enn man hittil har trodd.»

Men Gamle-Eriks beste triks er å overbevise folk om

at han ikke eksisterer, eller at han befinner seg et sted han ikke er. Det spør om ikke den nye generasjonen vil trumfe det trikset. Og tross alt... hvis vi tror på et absolutt onde, må vi kanskje en dag akseptere det absolutt gode - og gi Gud en ny sjanse.

*Einar Engebretsen*